

VOORMALIGE LOODSBOOT RIGEL

DE GESCHIEDENIS VAN EEN VOORMALIGE LOODSBOOT

In de loop van 1942 werd in opdracht van de Duitse Kriegsmarine op de werf van de Haarlemsche Scheepsbouw Maatschappij met bouwnummer 427 de kiel gelegd van een 'Marine Fisch Logger'. Gebaseerd op een vooroorlogs ontwerp van een gecombineerde motorlogger/trawler van de 'Burg' klasse was bouwnummer 427 voorbestemd om dienst te doen als mijnenjager M3682 bij het 36. Minensuchflottille. Tijdens de bouw werd echter besloten om het schip als Vorpostenboot V807 af te bouwen met als doel Duitse konvooien te beschermen tussen Duitse havens en Rotterdam. De latere Rigel wordt op 20 juli 1944 in Haarlem te water gelaten en op 3 oktober overgedragen aan de Kriegsmarine. Het idee van de Duitse Kriegsmarine was om na de oorlog de Rigel en haar zusterschepen weer om te bouwen tot visserijvaartuig. Maar de Duitsers komen als verliezer uit de oorlog en de Rigel wordt door de Koninklijke Marine als oorlogsbuit verklaard. In mei 1946 wordt ze overgebracht naar de werf L. Smit & Zn. te Kinderdijk om op de helling te worden omgebouwd tot loodsvaartuig. Het loodswezen (tot 1980 onderdeel van de Koninklijke Marine) heeft tijdens de oorlog veel loodsvaartuigen verloren en de taak is nu om zo snel mogelijk weer vervangende loodsvaartuigen in de vaart te brengen. Niet alleen de Rigel maar ook haar zusterschepen Deneb en Algol zullen worden omgebouwd tot motorloodsvaartuig.

In eerste instantie heeft de Rigel nog geen naam. Door de marine wordt ze aangeduid als HB11 (Hulpschip Bewaking), maar in juni 1946 besluit men om loodsvaartuigen te vernoemen naar sterrenbeelden en krijgt de Rigel haar huidige naam. Tijdens de ombouw worden er aanzienlijke veranderingen aangebracht. Zo wordt er een extra dek aangebracht (het tentdek) en krijgt ze als eerste schip het eerste Schelde-patent omkeerbare schroef. Nog meer nieuwigheden zijn o.a. een automatische luchtverversing en nooduitgangen in de lager gelegen loodshutten. Als voortstuwing krijgt de Rigel

een door J&K Smit te Kinderdijk gebouwde SMIT-MAN dieselmotor type R557.

Na een drie dagen durende proeftocht naar Den Helder, Texel en het lichtschip Goeree wordt de Rigel op 14 oktober 1948 in Rotterdam door de werf overgedragen aan het Loodswezen en in dienst gesteld om bij Hoek van Holland op de kruispost te liggen van het 4/5de district van het Loodswezen. Als eerste motorloodsvaartuig na de oorlog, begint de Rigel op 2 november 1948 haar eerste reis.

Omdat de Rigel onder de Koninklijke Marine viel en in geval van dreiging kon worden opgeroepen als hulpschip, krijgt de Rigel eind 1951 haar bewapening bestaande uit 2 stuks 20mm Oerlikon mitrailleurs en een 40 mm Bofors kanon. Ook wordt er een radar geïnstalleerd.

In haar hoedanigheid als loodsvaartuig beschikte de Rigel over 2 loodsjollen en 2 sloepsjollen om loodsen naar de te beloodsen schepen heen en weer te varen. In totaal had de Rigel plaats voor 24 loodsen en 6 leerling-loodsen die aan boord konden overnachten. Behalve haar taak als loodsvaartuig werd de Rigel ook ingezet om de toen nog bemande lichtscheepen te bevoorraden met o.a. victualiën en drinkwater. Maar de Rigel heeft ook in maart 1954 een reis gemaakt naar de Doggersbank voor het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) als weerschip. Na de watersnoodramp van 1953 was het noodzakelijk om accuraat op de hoogte te zijn van de weersomstandigheden op zee, zeker in de periode dat de dijken nog niet versterkt konden worden.

In april 1959 gaat de Rigel naar de werf waar de brug zal worden verbouwd en naar de voorzijde zal worden doorgetrokken. Een andere ingrijpende verbouwing vindt plaats in 1969. Nu wordt de SMIT-MAN hoofdmotor vervangen door een Bolnes dieselmotor.

Tot 1974 maakt de Rigel haar reizen als loodsvaartuig maar wordt dan , na het in de vaart brengen van nieuwe loodsvaartuigen, uit de roulatie gehaald en als reserveschip achter de hand gehouden totdat ze in januari 1979 definitief van de sterkte wordt afgevoerd en vervolgens wordt overgedragen aan de Dienst der Domeinen voor verkoop.

Op 10 maart 1979 werd de Rigel voor een bedrag van 100.500 gulden overgenomen door Zeekadetkorps Maassluis en begon de Rigel aan een nieuw leven als opleidingsschip. De Rigel wordt door het zeekadetkorps Maassluis, vrijwel in originele staat onderhouden en is in 1999 als historisch varend monument erkend.

Als opleidingsschip heeft de Rigel al vele reizen gemaakt. Een bijzonder hoogtepunt was de reis die de Rigel in de zomer van 1983 als eerste zeegaande opleidingsschip binnen het Zeekadetkorps Nederland naar het buitenland maakte, en wel naar Southend-on-Sea in Engeland. Ook in de jaren hierna heeft de Rigel verschillende havens in Engeland bezocht waar ze zelfs leden van het Britse koninklijk huis heeft mogen ontvangen tijdens een grote vlootshow van het Britse zeekadetkorps. Bijzondere reizen werden ook gemaakt naar Londen waar de Rigel afmeerde langs haar zusterschip Algol welke dienst doet als drijvend onderkomen voor Britse Seascouts. Ook afgelopen zomer heeft de Rigel weer de oversteek naar Londen gemaakt. Voor deze zomer staat er een reis naar Den Helder op het programma. Ook in de toekomst blijft het Zeekadetkorps Maassluis hard

werken om de jeugd de weg naar zee te wijzen d.m.v. (zee-)reizen met de Rigel.

Het zeekadetkorps Maassluis heeft er mede aan bijgedragen dat verschillende leden en oud-leden hun weg naar zee hebben gevonden. Ook binnen het Loodswezen Rotterdam zijn er collega's die de nodige vaarmijlen met het Zeekadetkorps achter de rug hebben.

Vriend worden van de Rigel?

De "vrienden van de Rigel" hebben als doel het behoud van het varend maritiem erfgoed m.s. Rigel. Ook u kunt "Vriend van de Rigel" worden. Met uw financiële bijdrage steunt u het duurzaam varend, zeewaardig en in goede conditie houden van het opleidingsschip m.s. Rigel. Opdat de veiligheid van de opvarenden gewaarborgd is en blijft. Hiermee steunt u ook het Zeekadetkorps Maassluis, dat het schip gebruikt als opleidingsschip.

Voor € 35,00 per jaar kunt u vriend van de Rigel worden. Als vriend wordt u regelmatig op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en het onderhoud van de Rigel. Uiteraard bent u op zaterdagen en tijdens diverse evenementen welkom aan boord. Voor vrienden staat de koffie altijd klaar. Vrienden van de Rigel krijgen een donateurspas waarmee u kunt laten zien dat u het in de vaart houden van de Rigel en het jongerenwerk van het Zeekadetkorps Maassluis een warm hart toedraagt. Jaarlijks worden, na opgave, maar liefst 6 donateurs geloot om samen met een introducee kosteloos deel te nemen aan het captainsdiner aan boord van de Rigel.

Enthousiast geworden? Schrijf u in op www.zkkmaassluis.nl onder het kopje Vrienden van de Rigel. Vermeld bij uw inschrijving en overschrijving minimaal uw email adres, zodat er contact met u opgenomen kan worden en u op de hoogte gehouden kan worden.

Vriendelijke groet,
Fokke van der Weij (vader van 2 zeekadetten en vrijwilliger Zeekadetkorps Maassluis)